

N°3 SEPTEMBER 2022

patos

elle

ETT MAGASIN
OM SMÅTT & STORT
I TROLLHÄTTAN

30 ÅR MED
FILM I VÄST
— SÅ SKAPADES
TROLLYWOOD

EMMA BENGTSSON

Bygger trappa för barnens sånglust

Svenska kyrkan
TROLLHÄTTAN

4

En trappa för sången
Nu startas två nya barnkörer i Trollhättans församling

18

Kransen som knyter ihop livet
Martin Lönnebos pärlor har blivit ett stöd för många

8

Så blev Trollhättan filmstad
30 år med Film i Väst fram med nya satsningar

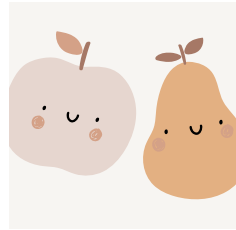
20

Seriestart: I kyrkans tjänst
Möt kyrkomusikerna Elina Bomström och Anton Hasselberg

11

Finskt 60-årsfirande i Lextorp
Blåvita traditioner med stark gemenskapskänsla

24

Korsord och pyssel
Perfekt för höstens mysiga inledningar

12

Patosfrågan om vita duken
Trollhätteborna bjuder på filmtips och biominnen

26

Konstsmide som minne
Projektet med Stenebyskolan fyller begravningsplatsen

14

Sevim inreder sin dröm
Prisad som Årets kvinnliga företagare

28

Detta händer i höst
Kalendarium med konserter, träffpunkter och gudstjänster

SVARTA STRÄNGAR

DET VAR GUNNAR som såg mig. Jag var 13 år. Han frågade om jag vill följa med en trappa ner i kyrkan där alla de andra ungdomarna fanns. Så blev det. Han lärde mig spela gitarr. Först C, sedan G7. Det är inte de enklaste nybörjarackorden och det tog sådär 10–15 sekunder att byta ackord. Men jag gav mig inte, inte Gunnar heller. Han peppade mig och jag övade.

SEDAN KOM D, E-moll och A7 och plötsligt kunde jag spela många nya låtar. Och sedan lärde jag mig att spela barréackord! Alltså, när man kan flytta handen och spela ackord över hela gitarrhalsen. Världen låg för mina fötter. Jag köpte min första gitarr på Frithiofs Musik hemma i Uddevalla. Det var en Emperador. Jag bytte genast ut strängarna till svarta La

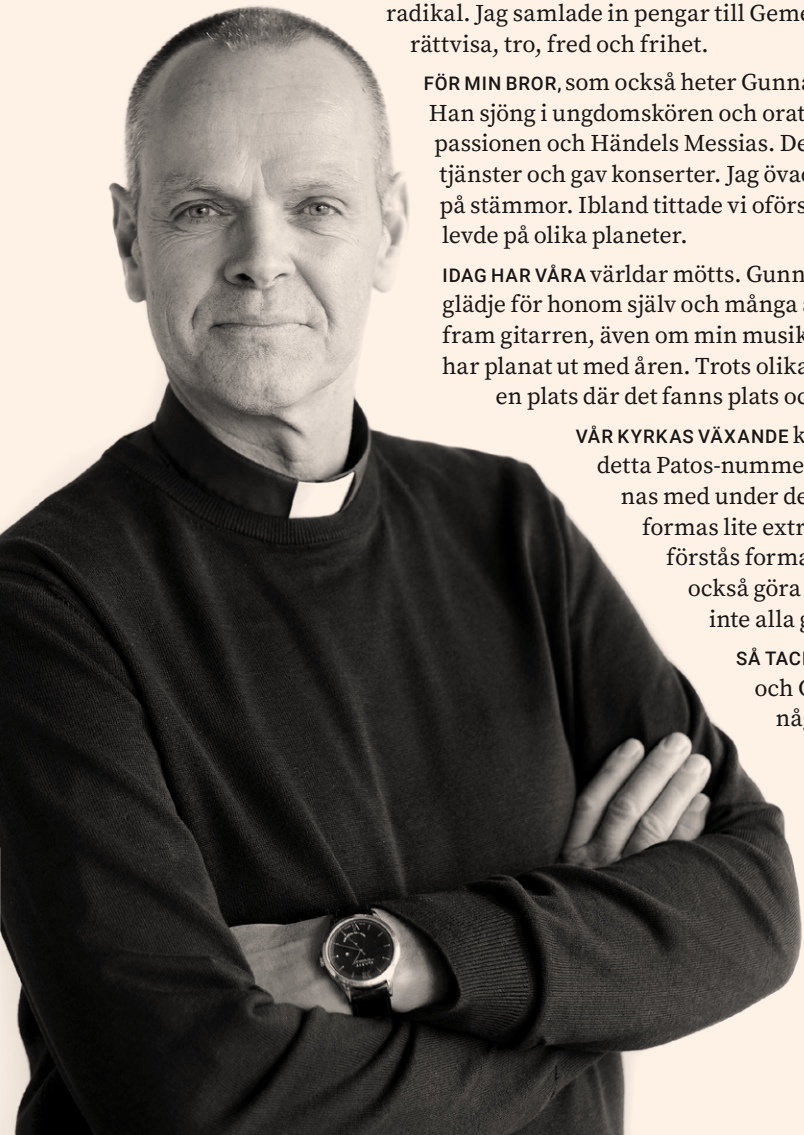
Bella. Sedan vandrade jag omkring barfota på Uddevallas gator och var radikal. Jag samlade in pengar till Gemenskap i Jul och sjöng sånger om rättvisa, tro, fred och frihet.

FÖR MIN BROR, som också heter Gunnar, såg resan ut på ett annat sätt. Han sjöng i ungdomskören och oratoriekören. De sjöng Johannespassionen och Händels Messias. De reste på körresor, sjöng i gudstjänster och gav konserter. Jag övade ackord, medan han tränade på stämmor. Ibland tittade vi oförstående på varandra, som om vi levde på olika planeter.

IDAG HAR VÅRA världar mötts. Gunnar sjunger fortfarande i kör, till glädje för honom själv och många andra. Själv tar jag fortfarande fram gitarren, även om min musikaliska utveckling nog tyvärr har planat ut med åren. Trots olika smak och musikstil var kyrkan en plats där det fanns plats och rum att växa för oss båda.

VÅR KYRKAS VÄXANDE körtrappa, som du kan läsa om i detta Patos-nummer, är ett sätt att låta musiken finnas med under de där viktiga åren då vi kanske formas lite extra som människor. Även om vi förstås formas under hela livet. Sjunga kan vi också göra genom hela livet, även då livet inte alla gånger är så enkelt.

SÅ TACK FÖR musiken. Och tack för C och G7, Gunnar. Nu har jag lärt mig några ackord till.

HENRIK TÖRNQVIST
Kyrkoherde
Trollhättans församling

EMMA

SNICKRAR VIDARE PÅ KÖRTRAPPAN

Det händer fantastiska saker i kroppen när du sjunger. Och när du gör det tillsammans med andra blir känslan ännu starkare. Nu fortsätter Trollhättans församling att bygga på sin körtrappa. – Den här hösten startar vi två nya körer för barn, berättar Emma Bengtsson, musikpedagog och kantor i Götalundens kyrka.

TEXT: ERIK TORSTENSSON | FOTO: AMER KAPETANOVIC

NÄR HON BÖRJADE sin tjänst 2017 ingick det i rollen att verkligen fortsätta stärka musiken inom Trollhättans församling, inte minst bland barn och ungdomar. Sagt och gjort: Tillsammans med sina kollegor startades bland annat småbarnsrytmik, där bebisar får känna och uppleva musik och rytmer tillsammans med sina föräldrar. Nästa steg blev att starta Musikleik för 2-5-åringar,

som sedan kompletterades med Drama/körklubben för 5-7-åringar.

Nu byggs körtrappan ut med ytterligare två barnkörer.

– Ja, det fanns ett litet glapp fortfarande, så därför startar vi nu under hösten en Barnkör för årskurs 2-4 och dessutom Diskantkören för årskurs 5-7 här i Götalunden. Det känns som att intresset är stort och det ska bli fantastiskt roligt, säger Emma, som verkligen brinner för just körsången.

– Musiken har alltid varit en väldigt stor del av mitt liv. Det är ett fantastiskt sätt att uttrycka känslor på och jag har sjungit mycket i kör. Det är en speciell upplevelse att sjunga tillsammans och det blir en väldigt stark social gemenskap, samtidigt som det fyller dig med energi. Musiken har också en stor och viktig roll inom kyrkan och lyfter även det kristna budskapet väldigt bra, säger Emma.

HON HAR RÖTTERNA i Jönköping och gått en lång musikalisk utbildningsväg fram till jobbet i Trollhättans församling. Efter barn- och ungdomsåren med mycket trumpetspel började hon spela piano och efter gymnasiet gick hon folkhögskola med musikalisk inriktning.

Den musikaliska utbildningsresan fortsatte med fem år på Musikhögskolan Ingesund i Arvika och fortsatte med 2,5 år med halvtidsstudier till kantor vid Hjo Folkhögskola.

– Jag älskar verkligen att plugga musik. Det är roligt att hela tiden lära sig mer, säger Emma, som förutom att leda unga körer i jobbet också är dirigent för orkestern Sjuntorpsmusiken och Lilla Edets Musikförening.

Under studieåren på Ingesund träffade hon sin blivande man Henrik, vars starka Trollhätterötter fick paret att flytta hit. Henrik jobbar som musikhögskollärare i grundskolan och ser också till att hålla igång takten och hejramsorna på Edsberg

”

MUSIKEN LYFTER DET KRISTNA BUDSKAPET VÄLDIGT BRA.

i FC Trollhättans Supporterklubb Black Support.

Emma är förväntansfull inför höstens körstarter, som gör att Trollhättans församling nu erbjuder totalt 15 körer, från bebis till senior.

– Just att kunna erbjuda möjligheten att sjunga i kör hela livet känns väldigt bra. Och du behöver inte vara sångproffs när du börjar. Det viktiga är att du har lusten och viljan att utvecklas, även om några av våra körer för vuxna håller en hög nivå och kräver en del erfarenhet, påpekar Emma.

FÖR DEN NYSTARTADE barnkören för årskurs 2–4 handlar det om att känna glädjen i musiken och upptäcka kraften i att sjunga tillsammans. I den nya Diskantkören för årskurs 5–6 fortsätter utvecklingen med större fokus på sången och viljan att utvecklas.

– Man kan säga att vi jobbar med att skapa två parallella körtrappor; en åldersmässig och en nivåmässig. Målet är att det ska finnas en kör där alla som vill sjunga känner sig hemma och våra två nya barnkörer i Götalunden är ett steg på vägen dit, säger Emma. ♥

15 LUSTFYLLDA STEG I KÖRTRAPPAN – FÖR STORA OCH SMÅ

Vill du också vara med i någon av Trollhättans församlings kör- och musikgrupper? Det finns något för alla. Stora som små. Kontakta ansvariga ledare. Allt deltagande är avgiftsfritt.

6

Småbarnsrytmik **BEBISAR & FÖRÄLDRAR**

En musikstund för förälder och barn. I förälderns närhet får barnet upptäcka sång och musik, rörelse, färg och olika ljud. För barn 0–12 månader (Strömslund) och 0–18 månader (Lextorp).

Repertoar: Barnsånger, både traditionella och nyare.

Övar: Kyrkans gård Strömslund, onsdagar 11–12.15 (Start 7 september, 6 gånger)

Lextorpskyrkan, tisdagar 10–11.30 (Start 13 september, 8 gånger)

Ledare, Strömslund: Roos-Marie Oskarsson, 073-8292429, roos-marie.oskarsson@svenskakyrkan.se

Ledare, Lextorp: Emma Bengtsson, 076-8363200, emma.bengtsson@svenskakyrkan.se

Sång och lek **FÖR 1-3-ÅRINGAR**

Här får 1–3-åringarna upptäcka sången och musiken på ett lekfullt sätt med en härlig kombination av sånger och lekar.

Repertoar: Barnsånger

Övar: Skogshöjdens kyrka, tisdagar kl 17–17.45 (Start 13 sept, 6 gånger)

Ledare: Rose-Marie Oskarsson, 0520-47 29 61 roos-marie.oskarsson@svenskakyrkan.se

D/K-klubben **DRAMA, SÅNG & LEK**

I Dramakörklubben för 5–7-åringar får barnen på ett lekfullt sätt sjunga tillsammans. En gång per termin brukar kören, med många fjärlar i magen, sjunga vid gudstjänst.

Repertoar: Varvar drama, sång och lek.

Övar: Götalundens kyrka, måndagar kl 16.15–17.

Körledare: Magdalena Stålhandske och Emma Bengtsson 076-8363200 emma.bengtsson@svenskakyrkan.se

Familjekören **FÖR STORA OCH SMÅ**

För 3–7-åringar, tillsammans med förälder eller annan vuxen. Det ger extra glädje för barnen att sjunga tillsammans med en vuxen de känner och kören medverkar vid gudstjänst med stora och små och på Lucia.

Repertoar: Sånger med rörelser och inslag av rytm-instrument. Föranmälan krävs.

Övar: Skogshöjdens kyrka, varannan måndag kl 17–17.45

Körledare: Helena Cervin, 072-5614892 helena.cervin@svenskakyrkan.se

Götalundens barnkör ÅRSKURS 2-4

I Götalundens Barnkör introduceras barn i årskurs 2-4 i körsång och genom lekfulla övningar utvecklas rösterna. Med jämna mellanrum deltar vi i gudstjänster, konserter eller andra tillställningar. Framöver kommer vi även åka på läger.

Repertoar: Sjunger sånger i olika genrer och främst med kristet budskap.

Övar: Götalundens kyrka, måndagar kl 16.15-17 (Start 3 oktober)

Körledare: Jenny Mossberg och Emma Bengtsson, 076-8363200
emma.bengtsson@svenskakyrkan.se

Höjdarna SÅNG, PYSSEL & LEK

En kör för barn i årskurs 2-6, som också pysslar, fikar och leker och bjuder på mycket gemenskap. Kören sjunger vi gudstjänster med stora och små, vid musikgudstjänster och på Lucia.

Repertoar: En salig blandning av musik av olika slag.

Övar: Skogshöjdens kyrka, onsdagar kl 16-17 (Start 7 september)

Körledare: Helena Cervin, helena.cervin@svenskakyrkan.se 072-5614892

Götalundens Diskantkör ÅRSKURS 5-7

En nystartad kör för ungdomar i årskurs 5-7 som lär sig sjunga stämmor, notläsning och en lite svårare repertoar. Med jämna mellanrum deltar kören vid gudstjänster, konserter eller andra tillställningar. Även läger planeras.

Repertoar: Sjunger sånger i olika genrer och främst med kristet budskap. Alla i åldersgruppen är välkomna, oavsett hur mycket du sjungit tidigare, men du bör vara intresserad av att sjunga och lära sig mer.

Övar: Götalundens kyrka, måndagar kl 17.15-18.15 (Start 19 september)

Körledare: Jenny Mossberg och Emma Bengtsson, 076-8363200
emma.bengtsson@svenskakyrkan.se

Musikworkshop SÅNG & INSTRUMENT

För dig i årskurs 7 och uppåt som tycker om att sjunga eller spela instrument. Du får träna på sångteknik och spela för att det är roligt och utvecklande. Medverkar vid gudstjänster, musikgudstjänster och musikkvällar.

Repertoar: Från klassisk kyrkomusik till pop.

Övar: Skogshöjdens kyrka, några gånger per termin kl 16-18.30 (Start 25 september)

Körledare: Helena Cervin, 072-5614892
helena.cervin@svenskakyrkan.se

Syskonringen EN KÖR FÖR ALLA

Kören som sedan 1987 stått för sångglädje, kärlek och gemenskap och idag har ett femtiotal sångare. Alla som önskar är välkomna precis som de är, med eller utan funktionsvariationer. Kören framträder runt om i landet, men medverkar också vid församlingens gudstjänster.

Repertoar: Allt från slagger och nutidens popmusik till de mest välkända psalmerna.

Övar: Kyrkans Hus, söndagar enligt schema kl 16-18 (Ca 10 gånger/termin)

Körledare: Anton Hasselberg, 076-7604104
anton.hasselberg@svenskakyrkan.se

Lextorpskyrkans kör FRÅN PSALM TILL POP

En liten blandad kör med ett starkt klappande hjärta för Lextorp, som medverkar i gudstjänster och på konserter framför allt i Lextorpskyrkan.

Repertoar: Sjunger allt från enklare kyrkomusik till låtar av Laleh.

Övar: Lextorpskyrkan, tisdagar kl 17-18:45.

Körledare: Elina Bomström 0520-47 29 48
elina.bomstrom@svenskakyrkan.se

Trollhättans finska kyrkokör ANDLIGT & BLÅVITT

Kören startades utifrån en längtan att få sjunga på sitt modersmål.

Repertoar: Blandade andliga sånger på finska.

Övar: Lextorpskyrkan, torsdagar kl 14:30-16.

Körledare: Kimmo Tuomaala, 0520-472952
kimmo.tuomaala@svenskakyrkan.se

Skogshöjdskören SKÖN GEMENSKAP

En blandad kör som jobbar regelbundet med sångteknik, men där huvudsyftet är att det ska vara roligt och en skön gemenskap. Kören framträder vid gudstjänster, musikgudstjänster och musikkvällar.

Repertoar: Från klassisk kyrkomusik till visa och pop.

Övar: Skogshöjdens kyrka, onsdagar kl. 18.30-20 (Start 7 september)

Körledare: Helena Cervin, 072-5614892
helena.cervin@svenskakyrkan.se

Trollhättans kyrkokör FÖRGYLLER HÖGMÄSSOR

En av Trollhättans äldsta körer för vuxna, grundad 1919, med medlemmar upp till ca 75 år. Sjunger framför allt vid högmässor i Trollhättans kyrka.

Repertoar: Fyrstämig med fokus på traditionell kyrkomusik med viss inblandning av bland annat visor och gospel. Enklare provsjungning kan förekomma.

Övar: Kyrkans hus, torsdagar kl 19-21.

Körledare: Mattias Eklund, 0520-47 29 46
mattias eklund@svenskakyrkan.se

Seniorkören FÖR ÄLDRE RÖSTER

Kyrkokör för de äldsta, utan övre åldersgräns. Sjunger vid högmässor i Trollhättans kyrka lika ofta som kyrkokören.

Övar: Kyrkans hus, torsdagar 10:30-11:45

Repertoar: Fokus på traditionell kyrkomusik i 3-4 stämmor, men med lättare svårighetsgrad, anpassat efter äldre röster. Uppblandat med lättsammare repertoar. Ingen provsjungning, alla är välkomna.

Körledare: Mattias Eklund, 0520-47 29 46
mattias eklund@svenskakyrkan.se

Trollhättans Motettkör KONserter med Solister

Svenska kyrkans konsertkör för vuxna (ca 20-75 år) helt med fokus konsertproduktioner, men som ibland även deltar i högmässor och då oftast som mindre ensembler.

Repertoar: Klassisk kyrkomusik med fokus på större verk såsom mässor, oratorier och kantater. Ofta i samarbete med professionella solister och instrumentalister. Provsjungning tillämpas och körvana och notläsningsförmåga är starkt meriterande. Om en stämma är fylld kan intresserade ställa sig på kö.

Övar: Kyrkans hus, onsdagar 18:45-21:00

Körledare: Mattias Eklund, 0520-47 29 46
mattias eklund@svenskakyrkan.se

Foto: Gus Kaage/Film i Väst

FRAMGÅNGSSAGAN TROLLYWOOD

TEXT: ERIK TORSTENSSON

Från att ha varit en uttalad industristad gjorde filmen sitt inträde i Trollhättan 1997. Med drygt 1 300 produktioner bakom sig, mängder av Guldbaggar och internationella vinster och nomineringar, tillhör Film i Väst en av Europas ledande regionala filmfonder. Efter Svenska Filminstitutet är 30-åringen den största finansiären av svensk film och tv-drama.

Film i Väst grundades 1992. Fem år senare gick flytten från Alingsås till det gamla Industriområdet Nohab i Trollhättan, som snabbt fick namnet Trollywood i folkmun. Film i Väst var snabbt ute och tog patent på namnet som nu är starkt förknippat med staden.

Och det lokala engagemanget har varit stort sedan starten. När Lars von Trier, Björk, Catherine Deneuve och Stellan

Skarsgård skulle spela in *Dancer in the Dark* 1997, satte Trollhättans Stad och Arbetsförmedlingen snabbt ihop en utbildning till filmarbetare. 500 snabbutbildades. Och det behövdes eftersom Lars von Trier ville ha 100 kameror som spelade in. Filmen belönades med en Oscar för bästa musik och med Guldpalmen i Cannes för Bästa film.

Genom åren har såväl

svenska som internationella storstjärnor gästtat Trollhättan och satt sitt avtryck på Storgatans Walk of Fame. 30-årsjubileet sätter också sin prägel på filmåret och många av den här höstens biopremiärer är inspelade här i Västsverige med Film i Väst som produktionsmotor. Att samproducera innebär inte bara att investera i en produktion, det innebär också att aktivt medverka i

produktionens utveckling med kompetens, kontaktnät och manusutveckling.

– Film i Väst har bidragit till att Västra Götaland i dag räknas som Skandinaviens ledande filmregion, konstaterar mediaansvarige Gus Kaage.

Vägen till framgång menar han är en kombination av konsten är att vinna publiken, kritikerna, festivalerna och galorna.

– För att nå dit måste du skapa en livskraftig och högkompetent filmindustri för inspelning och postproduktion.

De nationella och internationella priserna har regnat över Film i Väst-produktioner genom åren och jubileumsåret till ära skrevs filmhistoria när Ruben Östlund i våras för andra gången vann ett av filmvärldens mest prestigefulla priser; Guldpalmen vid filmfestivalen i Cannes, för sin film *Triangle of*

”

FILM I VÄST HAR BIDRAGIT TILL ATT VÄSTRA GÖTALAND I DAG RÄKNAS SOM SKANDINAVIENS LEDANDE FILMREGION.

Sadness. De var en av flera priser för Film i Väst-produktioner vid årets festival.

– Ruben Östlunds bedrift är helt makalös. Det är bara fem år sedan han vann en Guldpalm för *The Square* och nu gjorde han om det. Det är svensk filmhistoria och vi är bara så tacksamma över att vi fått följa Ruben Östlund under hela hans filmskapande, säger Kristina Börjeson, produktionschef på Film i Väst.

Hon och hennes kollegor kan snabbt lista en rad kända produktioner med Västsverige och Trollhättan som hemmaplan. Eller vad sägs om dramaserier

som *Vår tid är nu*, *Bäckström*, *Bröllop, begravning och dop*, som setts av miljoner på tv och strömningstjänster.

Just dramaserier har ökat enormt i takt med strömningstjänsternas intåg, men Västsverige var tidigt ute med serier som *Upp till kamp!*, *Gynekologen från Askim*, *En spricka i kristallen* och fyra säsonger av *Vår tid är nu*. I höst kommer *Nattryttarna* och *Försvunna människor*.

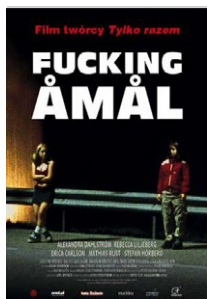
En lång rad kända svenska regissörer har bidragit till att över 1 300 filmer och dramaserier spelet in i regionen med filmfonden Film i Väst som den samlande aktören. Eller vad sägs om Felix

Ruben Östlund regisserar Woody Harrelson under inspelningen av Guldpalms-vinnaren *Triangle of Sadness* med premiär i höst. Bland skådespelarna syns bland annat även Henrik Dorsin (t v).

Klassiska publiksuccéer!

Här är några av filmerna som betydde extra mycket för att etablera Film i Väst på filmkartan.

Regi: Lukas Moodysson

Regi: Ulf Malmros

Regi: Ella Lemhagen

Regi: Björn Runge

Regi: Josef Fares

Herngren, Lisa Langseth, Edward af Sillén, Ella Lemhagen, Hannes Holm, Pernilla August, Lukas Moodysson och Helena Bergström. I kölvattnet till alla produktioner skapas ytterligare filmanknutna jobb och ett ökat behov av bland annat hotellnätter, vilket är positivt för näringslivet. Förutom att alla filmer förstas bidrar till att sätta regionen och Trollhättan på kartan.

Innan Film i Väst bildades så spelades det in ungefär en långfilm vartannat år i Västsverige. SVT hade en dramaproduktion, men det var ont om regissörer, manusförfattare, fotografer och filmarbetare.

Målmedvetna investeringar under lång tid har bidragit till att det i dag finns en internationellt högkompetent filmindustri med produktions- och postproduktionsbolag, filmarbetare, skådespelare, statister och leverantörer av alla slag.

– Det i sin tur gör att svenska och internationella produktioner söker sig hit, konstaterar Kristina Börjeson.

Och under jubileumsåret sker nya framtidsinvesteringar. I september inleds bygget av Europas och en av världens största projektorbaserade så kallade Virtual Production-vägg i Studio Fares på Nohab-orådet. Det skapar helt nya möjligheter för inspelningar i den drygt 1000 kvadratmeter stora studion.

Virtual Production har de senaste åren blivit allt vanligare i de större produktionerna och innebär att man kan interagera med bakgrunden. Filmteamet och skådespelare ser omedelbart resultatet runt omkring sig, jämfört med att man filmar mot en "green screen", då bakgrunder tas fram först i efterhand.

– Den nya projiceringsväggen bidrar till att Västra Götaland kan ta emot större svenska och internationella produktioner, säger Mikael Fellenius, vd för Film i Väst.

Satsningen på den nya projiceringsväggen, som blir 24 meter bred och åtta meter hög, bidrar samtidigt till ökad hållbarhet eftersom det minskar behovet av resor till de önskade inspelningsmiljöerna. ♥

Detta är Film i Väst

Ägare: Film i Väst ägs av Västra Götalandsregionen och har sedan starten 1992 uppdraget att samproducera högkvalitativ film och tv-drama, som visas på bioografer, filmfestivaler, tv- och datorskärmar världen över.

Ekonomi: Film i Väst finansieras till största delen av Västra Götalandsregionen (102,9 miljoner kr), men också av kommunerna Trollhättan och Vänersborg (3,85 miljoner kr) och via intäkter från andra finansörer vid samproduktioner (16,23 miljoner kr). Siffrorna avser jubileumsåret 2022 som omfattar produktioner för 123 miljoner kronor.

Placering: På Åkerssjövägen i Trollhättan finns sedan 2004 den drygt 1000 kvadratmeter stora Studio Fares, som är en av Skandinaviens mest moderna och specialbyggd för filminspelning. Film i Väst-administrationen sitter idag i de nya lokalerna på Drottningstorget i Trollhättan samt på Kungsgatan i Göteborg.

Vision: Film i Väst ska vara en av de mest betydelsefulla aktörerna på den europeiska filmarenan. Västra Götaland ska vara den mest betydelsefulla filmregionen i Norden och en av de tio viktigaste filmregionerna i Europa i kraft av publik och konstnärlig framgång.

Ställning i filmbranschen: Film i Väst är en av Europas ledande regionala filmfonder och den näst största finansören av svensk film och tv-drama, efter Svenska Filminstitutet. Film i Väst har samproducerat fler än 13000 svenska och internationella långfilmer, tv-drama, dokumentär- och kortfilmer.

Samproduktionerna har vunnit Guldbaggar, Oscar, Golden Globe, Emmy och European Film Awards. Även på världens främsta filmfestivaler som Berlin och Cannes har Film i Västs samproduktioner varit framträdande. Till det kommer ytterligare 325 nomineringar.

MINNA HELLSTRÖM

Diakon i Lextorpskyrkans finska arbete som 3–4 september firade 60-årsjubileum.

Vad innehöll jubileumsfirandet?

- Vi inledde på lördagseftermiddagen med en Gudstjänst klockan 13 med musik och körsång. Sedan hade vi en kyrkfika med mycket gamla minnen, klipp och bilder och en middag på kvällen. På söndagen klockan 11 fortsatte det med mässa, innan vi avslutade med kyrkkaffe.

Vilka var med?

- Alla som ville var välkomna, men vi hade särskilt bjudit in musiker, diakoner, präster och andra tidigare medarbetare som jobbat här genom åren och som fortfarande är i livet. Även de som ansvarar för Svenska kyrkans finska arbete på stiftsnivå och nationellt var särskilt inbjudna, plus lokala politiker och andra finska föreningar och körer i området.

Vi har ju berättat om den finska verksamheten i Patos tidigare. Den spelar verkligen en stor roll för många?

- Ja, våra medlemmar är inte så många och börjar bli gamla men det är första generationens arbetskraftsinvandrare som genom åren haft vår finska församlingsverksamhet som en viktig träffpunkt. Och vi har fortfarande en stark grupp som är väldigt tajta och

träffas tre–fyra gånger i veckan för olika aktiviteter. Vi arrangerar bland annat kaféer, stickningsträffar, och bibelstudier utöver de finska gudstjänsterna.

Hur ser återväxten ut?

- Det är klart att vår bas i Trollhättan ju skapades under arbetskraftsinvandringen till främst Saab på 1970-talet och idag är läget ett annat. Andra generationens sverigefinns har vi delvis en relation till, men för tredje generationen har vi inte samma roll. Men för de som är aktiva fyller vi en stor social funktion och det är fantastiskt att få jobba med detta. De ger oerhört mycket tillbaka och jag älskar det. Vi delar glädje och sorg.

Hur länge har du varit diakon för den finska verksamheten?

- I drygt fem år. Det har varit fantastiskt roligt att inför jubileet ta fram och sammanställa gamla foton och tidningsurklipp. Och just att vi hade tid att prata minnen och umgås under jubileumshelgen betydde mycket. Det var många kära återseenden.

A black and white photograph of a film set. In the foreground, several crew members are silhouetted against a bright background. They are surrounded by professional lighting equipment, including large softboxes on stands and tripods. The scene is dimly lit, with the primary light source being the equipment, creating a dramatic, high-contrast atmosphere.

12

elle

FILMTIPS, GRUNDA SJÖAR OCH SOVANDE PRÄSTER

Film i Väst firar 30 år och Trollhättan har länge varit synonymt med Trollywood. Många Trollhättebor har varit med som statister, bidragit med rekvisita eller fika till filmteamen bakom blivande storfilmer och är kanske också värda en liten Oscar eller Guldbagge? Många favoriter finns det i alla fall att välja mellan – och många har nickat igenkännande när den ena kända platsen efter den andra skymtat på bioduken. Klart är att film engagerar.

HELEN HAGMAN OLSSON

– För flera år sedan såg jag en film, jag tror det var med Fares Fares, där de satt och metade vid en damm på Håjums begravningsplats. Nu råkar jag veta att den bara är 30 centimeter djup och att det inte finns några fiskar i dammen ... Och i "100-åringen som klev ut genom fönstret och försvann" dök helt plötsligt ett gårde upp som vi arrenderar.

JOEL EDVARDSSON,

– Jag har inte mött någon känd filmskådis eller varit statist själv, men jag känner en som varit med i en liten roll i en av Film i Västs alla filmer. Ett bra filmtips? The Road. En amerikansk film från 2009 som är skräckliknade och väldigt spännande.

LINDA NILSSON

– Jag skulle vilja tipsa om filmen "7 år i Tibet" med Brad Pitt. Den är bara så spännande! En annan fin film är "Miffo". Jonas Karlsson spelar präst, och jag kände direkt igen Lysekils kyrka i filmen eftersom jag ursprungligen är därifrån.

CHRISTIAN ÅKERVALL

– Jag hade dålig koll på att Film i Väst fyller 30 år. Men jag råkade springa förbi på en filminspelning på mitt jobb. Det var Camilla Läckbergs serie "Lyckoviken" som de spelade in då. Det är en serie som jag verkligen fastnat för.

TED OLANDER

– Jo, att Film i Väst firar jubileum har jag koll på. Den senaste filmen jag såg var inte från Film i Väst, men den var jättebra. Det var "Morbis", som kom tidigare i år. Man kan säga att det är en action-/fantasyfilm från 2022.

JOHANNA JOHANSSON

– Jag har faktiskt själv varit med i en film. Inte med Film i Väst utan med Affekt Film. Den handlar om Vipeholmsanstalten och det var helt magiskt med galapremiär och röd matta. Filmen spelades in i Vänersborg och Patos gjorde reportage om inspelningen.

EMANUEL KARLSSON

– Jaha, fyller Film i Väst redan 30 år? Jag kommer inte på någon direkt lokal favoritfilm men ett filmminne är ju när jag såg Lasse Åbergs numer klassiska Sällskapsresan första gången. Den var så rolig! Jag gillar mest äldre filmer, som "Jönssonligan dyker upp igen". Vanheden är i storform.

HANS MATUSCHEK

– Filmen "En körresa till Italien" spelades in i Lextorpskyrkan för några år sedan. Jag jobbade som vaktmästare där då. En dag såg jag en präst ligga och sova gott i en kyrkbänk, men när jag tittade en gång till så såg jag att det var en skådespelare utklädd till präst.

FADER STEFANOS

– Stort grattis, Film i Väst! Jag är inte en så stor filmfantast, men "The two popes" och "NOAH" kan jag verkligen rekommendera.

OLYCKAN FICK SEVIM ATT FÖRVERKLIGA SIN DRÖM

TEXT: ERIK TORSTENSSON | FOTO: AMER KAPETANOVIĆ

Hon var 25 år och hade just avslutat första läsåret på högskolan när olyckan var framme. Sevim Gurdal blev påkörd av en bil och sviterna satte stopp för fortsatta studier. Under sin väg tillbaka efter skadorna fick hon insikten att följa sin dröm. Nu har hon drivit sin inredningsbutik i 16 år och prisats av Trollhätteborna.

DET VAREN tuff tid efter olyckan, som innebar både fysiska skador och svårigheter med exempelvis inläring och koncentration. Sevim hamnade i en djup depression, men sakta men säkert tog hon sig tillbaka.

– Tack vare allt stöd och all hjälp från vården, min familj, vänner och försäkringskassan kunde jag ta mig vidare. Under tiden som jag var sjukskriven kom mycket funderingar om livet och vad som verkligen är viktigt för mig. Och när jag började må bättre bestämde jag mig för att leva här och nu och inte skjuta upp saker till framtiden, berättar Sevim.

Där och då bestämde hon sig för att ta tag i tonårsdrömmen och öppna en egen butik. Det fick bära eller brista och den 9 november 2006 slog hon upp dörrarna till SG Interiör på Storgatan 38. Och det är just Storgatan som namnet SG egentligen var tänkt att stå för. Att det formellt i stället blev SG som i Sevim Gurdal är resultatet av myndigheternas nej.

– Bolagsverket godkände inte namnet Storgatans Interiör, så då ändrade jag betydelsen i bolagsnamnet till mina initialer istället.

Idag, 16 år efter starten, har Sevim skapat en trogen kundkrets där just relationen är minst lika viktig som själva försäljningen.

– Jag vill ha ett unikt sortiment i prisklasser

som passar de flesta, men jag vill samtidigt att kunderna alltid ska känna sig välkomna att kika in i butiken oavsett om de vill handla eller bara strosa omkring, säger Sevim.

Det är också en av anledningarna till att hon valt att inte ha försäljning via nätet.

– Självklart skickar jag varor om någon önskar det, men jag prioriterar den fysiska butiken.

Hon medger att det var läskigt att starta eget och att det var ett stort steg att ta.

– Jag hade aldrig drivit någon annan verksamhet, men hade jobbat heltid i klädbutik och även jobbat extra på restaurang och café. Och jag har alltid haft ett stort intresse för inredning.

SEVIM HAR TVÅ deltidanställda som hoppar in och täcker upp för henne varannan lördag och vid behov. Men oftast är det innehavaren själv som kunderna träffar. Och att hennes personlighet, öppenhet och intresse för att möta människor gör avtryck bevisades inte minst genom ttela:s utmärkelse "Årets kvinnliga företagare" som för första gången delades ut vid en

ceremoni Odenhuset på Internationella Kvinnodagen den 8 mars i år.

Fem kvinnliga företagare nominerades till utmärkelsen som ttela delade ut i samarbete med Integrationsforum och flera andra lokala organisationer. 2500 röster kom in från läsarna som hade fem starka kandidater att välja mellan. Sevim Gurdal fick flest röster och juryns motivering gjorde vinnaren varm i hjärtat:

"Sevim har med sitt positiva synsätt under 15 år etablerat SG Interiör som butiken där man inte bara handlar utan där man även kan ses och småprata. Hon visar att hjärta och hjärna är lika viktiga för ett framgångsrikt företag."

– Den här utmärkelsen är det största som hänt mig och den betydde verkligen jättemycket. Självförtroendet kan gå lite upp och ned ibland och priset kom väldigt lägligt. Det blev en bekräftelse på att jag har gjort något bra och lyckats med det jag vill med butiken. Jag vill att

– Om du har en dröm, se till att ge den chansen. Annars kommer du bara att ångra dig, säger Sevim Gurdal, som förverkligade sin tonårsdröm: En inredningsbutik.

jag och mina kunder ska vara som en liten familj, säger Sevim, som hunnit fylla 44 år och inte har några andra planer än att fortsätta utveckla verksamheten.

ALLMÄNHETENS INTRESSE FÖR inredning och att skapa hem att trivas i är stort och trenderna skiftar. Sevim följer branschen och söker hela tiden ny inspiration, men någon egen design har hon inte givit sig på.

– Nej, så kreativ är jag inte, haha. Men jag köper in sådant som jag själv tycker om och går på min egen känsla. Hittills har det funkade bra och jag hoppas att jag kan driva den i flera år till och att Trollhätteborna väljer de fysiska butikerna istället för näthandeln.

Sitt öppna och glada sätt tror hon kommer från mamma.

– Men hon var inte helt nöjd när jag skulle öppna butiken. Både hon och pappa jobbade på pappersbruket hemma i Lilla Edet tills de gick i pension och att öppna butik tyckte hon var alldeles för osäkert. Men idag är hon stolt över att jag lyckats så bra, säger Sevim, som är redo inför hösten efter en skön augustisemester i mammas hemland Turkiet.

SEVIMS PAPPA ÄR uppväxt i Bulgarien, men lämnade landet och kom ensam till Sverige via Turkiet redan som 16-åring för att slippa tvingas in i militären hemma i Bulgarien.

– Det behövdes arbetskraft vid däckfabriken i Gislaved och där började han. När han några år senare var i Turkiet på semester träffade han mamma och hon flyttade med honom hit och de bosatte sig i Lilla Edet, berättar Sevim, som vid olyckstillfället som 25-åring läste till hälsovetare.

– Min plan var att jobba med hälsa och personlig utveckling inom stora företag. Då handlade det mycket om att jag skulle "göra karriär" och tjäna mycket pengar, men det som hände fick mig att tänka om.

Sevim har fortfarande sviter efter olyckan för snart 20 år sedan.

– Jag har värk i nacken och ena axeln efter min whiplashskada, men det jobbigaste är nog att jag har svårt med minnet även om jag hittat knep för att komma ihåg. På ett sätt vill jag, trots sviterna, inte vara utan olyckan. Den gjorde att jag kom till insikt om vad som är viktigt i livet och hade det inte hänt så hade jag sannolikt inte haft min drömbutik idag. ♥

Korta fakta

Namn: Sevim Gurdal

Född: 8 januari 1978

Uppväxt i: Lilla Edet

Bor: Lägenhet i Trollhättan

Familj: Sambon Jonas, och mamma, pappa och syster i Trollhättan.

Fritiden: Jag umgås med min sambo och mina vänner, ser mycket på film och älskar att läsa böcker deckare och kriminalare. Och jag ser gärna på actionfilmer och thrillers.

Aktuell: Driver SG Interiör och utsågs i våras till Årets kvinnliga företagare av teta:s läsare.

DYRT &
HELIGT

FRÄLSARKRANSEN

PÄRLORNA SOM TALAR OM LIVETS DIMENSIONER

TEXT: AGNETA GLEMME

Foto: Sara Danielsson

18

För snart trettio år sedan åkte den nypensionerade biskopen från Linköpings stift, Martin Lönnebo, på semester till Grekland. Ett oväder gjorde att han blev inblåst och strandsatt på en grekisk ö. Där och då fick han idén till det som sedan blev Frälsarkransen.

Martin lade märke till den katolske prästens radband och blev inspirerad av det han såg vila i dennes hand. Det resulterade i ett eget radband som blivit ett redskap för den resa som går inåt.

– Jag ville få hjälp med bönen och meditationen och den ordlösa stillheten, beskriver Martin tillkomsten.

Radband finns i många religioner och armbandet Frälsarkransen blev vår traditions radband. Det kan hjälpa oss att be eller meditera och

stanna upp och fundera över livets stora frågor. Pärlorna speglar och symboliserar olika delar av våra liv och bär en tolkning av vår värld.

Med hjälp av frälsarkransens pärlor har många ungdomar under sin konfirmandtid lärt känna kristen tro. I samtalsgrupper har många vandrat från pärla till pärla. Med vandrarkängor på fötterna har upptäcktsfärden varit bokstavlig i Guds natur. Frälsarkransen kan med sitt språk och sin form vara en dörröppnare till trons värld. Kända och mindre kända personer har genom åren vittnat om vad Frälsarkransen betyder för dem och deras andliga liv.

Martin Lönnebo, som idag blivit 92 år och sedan 1995 är filosofie hedersdoktor vid Linköpings universitet, har själv beskrivit Frälsarkransen som arton pärlor som sjunger en tolvstämmig kör om Gud.

- DU KAN ANVÄNDA FRÄLSARKRANSEN FÖR ATT HITTA TYSTNAD, GE OCH FÅ KÄRLEK ELLER ATT TA REDA PÅ OM GUD FINNS.

- Du kan använda Frälsarkransen för att hitta tystnad, ge och få kärlek eller att ta reda på om Gud finns.

Kransen består av sju stora och runda pärlor, fyra mindre samt sex pärlor som är ovala. Pärlorna har olika färger och vill berätta om livets olika dimensioner, villkor och möjligheter.

Frälsarkransen är Fairtrade-märkt och tillverkas för hand i Indien, vilket gör varje armband unikt. Den finns att köpa i alla kyrkor i Trollhättans församling samt i Kyrkans Hus. ♥

Foto: Steve Nyström

Kanske har du sett Martin Lönnebos armband på någon eller har ett eget runt din handled? De arton skimrande pärlorna vill beröra och har något viktigt att berätta. Frälsarkransen är andlighet i fysisk form. En övning i livsmod, livslust, att lära känna sig själv och att leva nära Gud.

Frälsarkransens 18 berättande pärlor

- **Gyllene pärlan:** Gudspärlan, som är störst och påminner om att det finns någon som alltid är med och som vakar över oss. Den är Frälsarkransens början och slut, ursprung och mål.
- **Tystnadspärlorna:** Sex pärlor som berättar om den viktiga tystnaden för att hjälpa oss att stänga av malande tankar och prestationskrav – och bara vara.
- **Lilla jag-pärlan:** Vackert pärlmorskimrande som riktar tanken inåt och påminner oss om att vi är skapade till Guds avbild.
- **Doppärlan:** Denna vita pärla rymmer dopets löfte om obegränsad nåd och förlåtelse och manar oss att våga börja om på nytt. Det är aldrig för sent.
- **Ökenpärlan:** Är sandbrun och berättar om motgångar vi möter och stunder då livet ter sig som en öken. Den påminner om att vi inte är ensamma och att Gud vandrar vid vår sida, även då.
- **Bekymmerslöhetspärlan:** Himmelsblå och symboliserar livets rastplats, där vi får njuta kravlöst i lugnet utan att göra. Här närs livslust och livsmod.
- **Kärlekspärlorna:** Två röda, såklart. Att älska är livets stora, flödande gåva. Att ta emot kärlek och ge den vidare.
- **Hemlighetspärlorna:** En liten trio som bär hjärtats innersta hemligheter, det där som vi inte pratar med någon om. Två är vita, medan den i grön nyans talar om medmännisklighet och omsorgen om miljön.
- **Nattens pärla:** Den svarta pärlan som symboliserar det tyngsta i livet och vill påminna oss om att Gud även är i mörkret. Ingen är övergiven och det finns en gryning.
- **Uppståndelsepärlan:** Denna vita pärla står för livets förnyelse, godheten som segrar och hoppet som övervinner oro och rädsla. Natten är över och morgonen är här, där livet och ljuset flödar.

I KYRKANS TJÄNST · DEL I

En kyrka utan levande musik är liksom ingen kyrka. I Trollhättans församling är det de sju kyrkomusikerna som är navet i den musikaliska verksamheten, oavsett om det handlar om enskilda konserter eller psalmsång i samband med gudstjänsten. I det första avsnittet i Patos nya serie *I kyrkans tjänst* möter vi kyrkomusikerna Elina Bomström, 28, och Anton Hasselberg, 26.

TEXT: ERIK TORSTENSSON | FOTO: AMER KAPETANOVIC

”JAG KÄNNER
MIG HEMMA
VID ORGELN”

Redan som 17-åring bestämde hon sig för att bli kyrkomusiker. Men det där med att spela orgel var inte så intressant i början.

– När jag var barn var det fiol som gällde, berättar Elina Bomström, organist i Lextorpskyrkan.

När hon äntligen prövade orgel som 16-åring var det dock kärlek direkt.

– Pappa spelade mycket orgel hemma och ville att jag skulle prova redan som liten, men då var jag inte så intresserad, berättar Elina, som efter två år i Svenska kyrkans finskspråkiga verksamhet i Göteborg kom till Lextorp som organist sommaren 2021.

– Både mamma och pappa är från Finland och att kyrkans finska verksamhet är så stark även i Trollhättan och Lextorp känns extra roligt. Jag pratar både svenska och finska, berättar Elina, som också hade sitt första sommarjobb som kantor i en finsk församling.

Förutom att spela varannan söndag vid gudstjänster i Lextorpskyrkan medverkar hon även återkommande i samband med så kallad tisdagsorgel i Trollhättans kyrka. I jobbet ingår också konserter, begravningar, dop och ledning av Lextorpskyrkans kör.

– Den är inte så stor, men det finns en väldigt härlig själ i Lextorpskören och vi repeterar en gång i veckan. Redan under mitt första år här har kören medverkat vid fem högmässor, berättar Elina.

Att jobba med musik i kyrkan är intensivt. Mycket tid går åt till att planera och se till att man är väl förberedd, oavsett sammanhang.

– Någon sa till mig under min utbildning; passa på att öva mycket nu, för det finns inte lika mycket tid för det sedan när du börjat jobba. I somras, när det under en period var lite mindre att göra jobbmässigt, lade jag mycket tid på att öva musik av César Franck. Det var en belgisk-fransk ton-

sättare, pianist och organist och jag tycker väldigt mycket om hans musik.

Tillsammans med sina kollegor Anton Hasselberg och Mattias Eklund ska Elina ge sammanlagt fyra César Franck-konserter i Trollhättans kyrka under oktober.

– Vi kallar det Fredags-Franck. Först blir det tre enskilda konserter under tre fredagar och sedan en avslutande gemensam konsert med oss alla tre. Det är något jag verkligen ser fram emot, säger Elina.

Under gymnasieåren gick hon Musikkonservatoriet i Falun, med orgel som huvudinstrument och piano samt sång som andrainstrument.

– Jag minns att jag direkt kände mig hemma på musikgymnasiet. Det var fantastiska år. Plötsligt var alla lika stora musikälskare som jag. På högstadiet var det bara jag som satt och övade ackord på skolbänken, berättar Elina och skrattar.

Hon pluggade sedan vidare på musikhögskolan i Stockholm med inriktning kyrkomusik och fortsatte i ytterligare två år på musikhögskolan i Göteborg, där hon tog sin masterexamen.

– Medan jag jobbade i Svenska kyrkans finskspråkiga verksamhet i Göteborg så läste jag på pastoralteologi på halvtid vid Svenska kyrkans utbildningsinstitut i Uppsala i ett år. Pandemin gjorde att det blev en hel del hemmastudier, berättar Elina.

Precis som de flesta andra kyrkomusiker fick hon praktisk löpande genom att hoppa in och jobba under studieåren.

– Det är ont om kyrkomusiker så den som är intresserad kan räkna med jobb, säger hon.

Musiken fanns alltid i hemmet, men bland många syskon är det bara Elina som valt det som yrke.

– En av mina systrar utbildade sig till pianostämmare, men jobbar inte som det idag, berättar Elina.

Tillsammans med sitt musikintresse har hon hela tiden haft sin tro som växt i samspel. Och att sjunga psalmer i Elfridakören hemma i Domkyrkan i Göteborg tillhör högtidsstunderna.

– Jag älskar verkligen körsång och vi är cirka 20 tjejer som ingår i Elfridakören. Den är uppkallad efter Sveriges och Europas första kvinnliga domkyrkoorganist Elfrida Andrée. Det känns speciellt att få vara med i den kören och vi medverkar regelbundet i samband med mässor och de årliga julkonserterna i Göteborgs domkyrka.

Nu har Elina börjat bli varm i kläderna i Lexortorp, där hennes "hemmaorgel" i jobbet finns.

– Vid den känner jag mig trygg. Det kan skilja sig en hel del mellan orglar i olika kyrkor, men nu har jag börjat vänja mig vid de som finns i Trollhättans kyrkor. Det kan exempelvis vara lite olika avstånd mellan fotpedalerna, så det tar alltid lite tid att träna upp muskelminnet. Det är en del som ska koordineras och visst händer det att man spelar fel ibland. Men det är bara att gå vidare, säger Elina

Mycket av musiken kommer igen i samband med högtider, begravningar och bröllop, men en del nytt blir det också.

Namn: Elina Bomström

Född: 6 juli 1994 i Gagnef, Dalarna

Jobb i kyrkan: Organist

Därför trivs jag med mitt yrke: Det finns alltid något nytt att lära sig och du får jobba både självständigt och tillsammans med andra, vilket ger en bra variation. Och så får du jobba i en församling och träffa många människor och vara en del av allt som händer.

Privat lyssnar jag mycket på: Det blir mycket klassiskt och körmusik, men också en del jazz, popmusik och folkmusik. Zara Larsson är en fantastisk bra liveartist och så gillar jag The Doors och inte minst Amason, som kommer från min hemort Gagnef.

– Det är alltid roligt när någon har förslag på musik som jag inte spelat tidigare. Då gäller det bara att hitta ett passande arrangemang med tillhörande noter, så löser det sig.

Kyrkomusiker

Ett samlingsbegrepp för organister och kantorer inom Svenska kyrkan. Du anordnar musikgudstjänster och konserter i kyrkan och är den som engagerar solister, andra musiker och sångare. Det är också vanligt att du leder kören

Kantor

Du kan bli kantor genom att gå en tvåårig utbildning på folkhögskola eller läsa 120 högskolepoäng vid högskola eller musikhögskola. Dessutom tillkommer 20 veckor vid Svenska kyrkans utbildningsinstitut. För att bli kantor studerar du alltså i 2,5 år.

"BLANDNINGEN ÄR UTMANINGEN"

Anton bodde granne med en kyrka som barn och bidrog tidigt till att sätta stämningen med sin musik. Nu har han orgeln i pampiga Trollhättans kyrka som sin främsta arbetsplats.

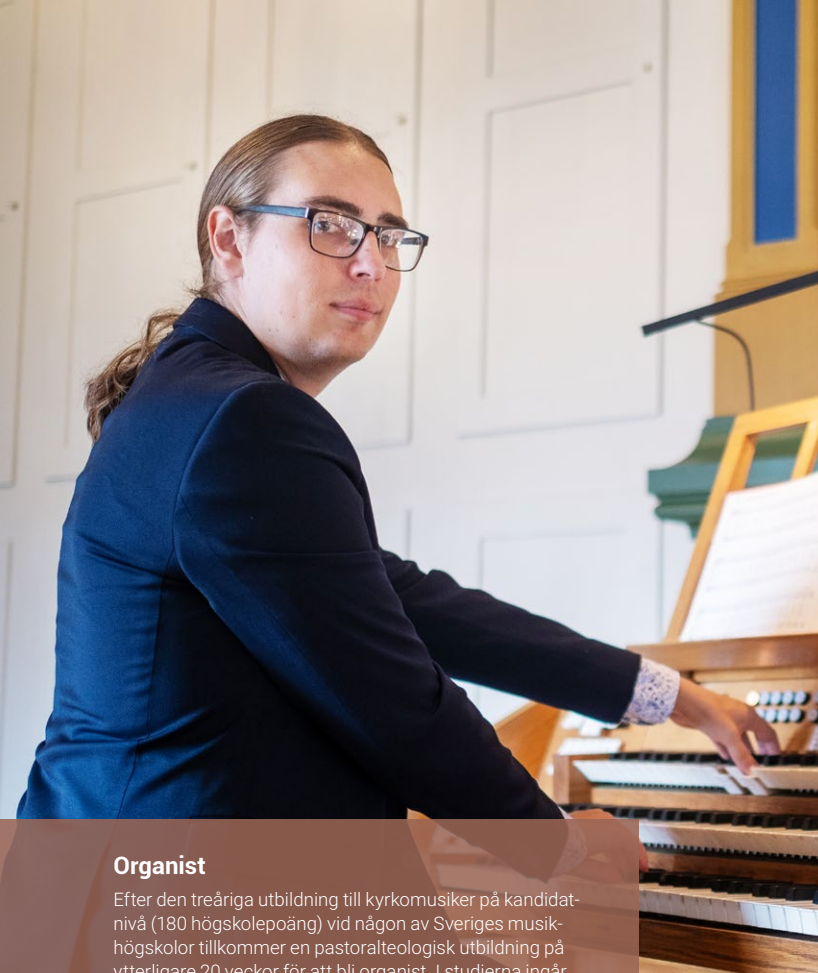
Kyrkan han växte upp bredvid heter Karaby kyrka och finns utanför Tun, mellan Trollhättan och Lidköping. Hans mamma var kyrkvärd där och sjöng i kyrkokören och Anton upplevde redan i tidiga år kraften i sången och musiken. Och under högstadieåren, då han gick musikklass i Lidköping, debuterade han som kyrkomusiker i sam-

band med gudstjänster.

– Jag kände tidigt att om jag ska jobba med musik någon dag, så är det inom kyrkan. Jag tycker om samspelet med besökarna och att få många att sjunga tillsammans, säger Anton, vars farfar dessutom var präst.

Hemma hos mormor, som var lärare, fanns ett piano som Anton i tidiga år prövade. Och

intresset växte. Anton började spela på vårdhem, äldreboenden och skolavslutningar redan när han gick i fjärde klass och på gymnasiet gick han så småningom en spetsutbildning med fokus på klassisk musik vid Birger Sjöbergsgymnasiet i Vänersborg, där han hade klarinett som förstainstrument. Pianot och orgeln har dock alltid funnits där och

Organist

Efter den treåriga utbildning till kyrkomusiker på kandidatnivå (180 högskolepoäng) vid någon av Sveriges musikhögskolor tillkommer en pastoralteologisk utbildning på ytterligare 20 veckor för att bli organist. I studierna ingår gudstjänst och musik, men även teologi, samtalsmetodik, ledarskap och kännedom om Svenska kyrkan.

redan under högstadieåren var han med på tre sommarkurser i orgel vid Hjo folkhögskola, där han också träffade sin blivande fru Ylva.

– Men hon valde en annan yrkesväg och jobbar idag som miljöinspektör.

Efter gymnasiet återvände Anton till Hjo 2015–2017 och gick den tvååriga kantorsutbildningen, för att sedan flytta till Oslo och studera vidare 2,5 år vid musikhögskolan.

– Karin Nelson från mina hemtrakter var orgellärare där och hon är väldigt duktig. Jämfört med i Sverige är musikhögskoleutbildningen i Norge också mer kopplad till kyrkans

tradition och det tycker jag är något jag haft nytta av. Du får ett starkare sammanhang mellan musiken och kyrkan jämfört med motsvarande musikutbildningarna i Sverige.

Anton avslutade dock med 1,5 år på musikhögskolan i Göteborg och under de åren jobbade han som kyrkomusiker i Trollhättan två somrar i rad.

– Sedan dök de upp en ledig tjänst här och jag trivs verkligen jättebra, berättar Anton som tillsammans med Ylva nu flyttat till ett radhus i Skoftebyn.

Han har sitt kontor i Kyrkans hus, men oftast är det vid hemmaorgeln i Trollhättans kyrka han slår sig ner. Förut-

om gudstjänster, mässor och konserter så leder han också den välkända kören Syskonringen med medlemmar som har olika funktionsvariationer. Kören träffas ungefär varannan söndag i Kyrkans hus och Anton är stolt och glad över att få föra körens mångårige och nu pensionerade ledare Hans-Olof "Tjolle" Svenssons arbete vidare. Anton jobbar också kontinuerligt med församlingens konfirmander.

JUST BLANDNINGEN AV musik och uppdrag ger arbetet en extra dimension, med allt från klassiska konserter till mässa, körsång och att framföra önskade musikstycken i samband med begravningar och bröllop.

– Det är samtidigt blandningen som är utmaningen, men nu känner jag att jag börjar hitta en balans och en bra arbetsform. Just att få tolka andra människors musikval är speciellt och att få deras bekräftelse betyder mycket. Samspelet med solister och att tolka kända låtar och artister är också väldigt inspirerande, säger Anton, som liksom sina musikerkollegor är ledig på måndagar eftersom det oftast är helgarbete.

– Då kopplar jag av lite extra, säger Anton, som vid sidan av jobbet spelar en del golf under sommarhalvåret.

– Och på vintern blir det mycket rollspel på datorn. ♥

Namn: Anton Hasselberg

Född: 28 april 1996 i Karaby

Jobb i kyrkan: Organist

Därför trivs jag med mitt yrke: Det ger oerhört mycket att få bidra med musik i olika sammanhang. Speciellt begravningar ger en speciell känsla då musiken betyder extra mycket för de anhöriga.

Privat lyssnar jag mycket på: Irländsk folkmusik

HITTA KYRKMÖSSEN

För dig upp till 13 år!

Kan du hitta alla kyrkmössen som gömmer sig i bilden?

MEJLA RÄTT ANTAL MÖSS TILL OSS TILLSAMMANS MED DITT NAMN OCH DIN ADRESS SENAST 6 NOVEMBER.

ANGE "BARNPYSSEL" I ÄMNESRADEN.

Först dragna rätta svaret ger två biobiljetter. Därefter ger de följande fem rätta svaren var sitt presentkort å 100:- i Fair Trade Shop.

Vinnare från Patos nr 2

Barnkorsord

1:a pris Biobiljetter: Majah Alsgren

2:a pris – 100 kr Fair Trade Shop:

Theo Nilsson, Saga Glimstrand, Saga Egnell, Kaylie Sand Holgersson, Juli Berglund

Patoskryssset

200 kr Fair Trade Shop: Kent Karlsson

100 kr Fair Trade Shop:

Christina Sikström, Lotta Larsson, Britt Lindström, Eeva Gustafsson

Samtliga vinnare har meddelats.

HÖST-KRYSSET

Kryssa rätt och vinn ett presentkort på 200 kr hos Fair Trade Shop i Trollhättan.

Lös krysset, fyll i nyckelbokstäverna som bildar ett ord i raden under korsordet och skicka in det till oss. **Bland de rätta svaren drar vi en vinnare** av ett presentkort värt 200 kr och fyra vinnare av ett presentkort värt 100 kr från Fair Trade Shop.

6 NOVEMBER
VILL VI HA DINA
LÖSNINGAR

Skicka via mail:

patos@svenskakyrkan.se

Skicka med post:

Svenska kyrkan, Patoskryssset
Box 161
461 24 Trollhättan

Märk kuvert/vykort med
"Patoskryss"

Lämna in ditt svar:

Kyrkans Hus, Drottninggatan 42

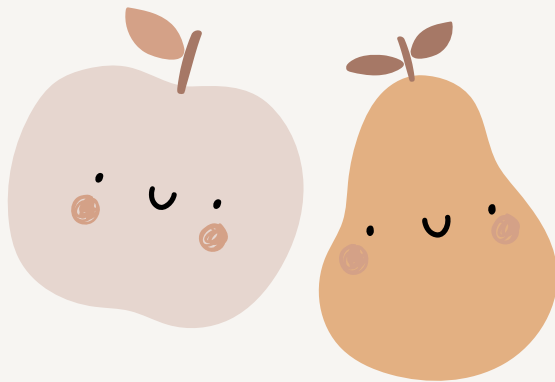
För att du ska vara med i dragningen behöver din lösning ha inkommit till oss senast xx augusti.

Vinst av biobiljetter (laddade på Kulturkortet) kommer med posten.

Vinst av presentkort hämtas i Fair Trade Shop, Kungsgatan 22 i Trollhättan.

								UTRYMDE		PLATS FÖR BEKÄNNELSER	SOM HARAR VERKA		
								SKULDSIDA I BOKFÖRING	EVÄRDLIGA			7	
Korsordskonstruktör: Lars-Göran Ståhl ©	<i>LgS</i>	DE OGILLAR STATSMAKTEN	SKILJETECKEN	TUKTA	UTAN FÖRBEHÅLL	RÄCKT	DEL AV VÄRLDEN						
GRYMTOXE				ÄR KÄND FÖR SIN TRIANGEL				DANS OCH CYLINDER			5		DESSA KAMELDJUR AVLAS FRAM FÖR SIN FINA ULL
STORT OLJEBOLAG	INGÅR KEMI I			DEN FEMTE GRUNDSMAKEN				Ö I ATLANTEN				RÄCKA	
SKYDDSRÄCKENA					3								
MARKNADSFÖRDE									SÖT DRYCK	FISK			
MAT FÖR SMÅ	KNAPP					EFTER AVDRAG				KVALSTER I OST			KROPPSDELAR ELLER DÖDAR
LEDAMOT AV HÖGSTA DOMSTOLEN	UTFÖRS TVÅ & TVÅ		DE DRAR GLADA PÅ			SLÅ TILL							
			FIRAS 3 AUGUSTI									KYLER	
BASKISKA SEPARISTER				KAN GLAS GÅ I	DE BRUKAR BLI STOPPADE						6		
ÅKER ELLER VAR TYST	4			PYTONORM				I DEM FINNS KOR					
SIFFROR				MÄTS MOTSTÅND I				SKROVLIG					
STICKS						SIGNUM FÖR MEDICIN	FÖRFOGA ÖVER			KROPPSVÄTSKA			
KAN BÅDE FEBRIG OCH SNÖ			SPRÖD KAKA				VASSTRÅ			SMILA			
			NEUROLOGISK SJUKDOM			KLUBB ELLER RIKTNING	2						HÖGSYA BETYG

NYCKELORD ▶

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

EN LEVANDE UTSTÄLLNING

TEXT & FOTO: ERIK TORSTENSSON

Utställningen med minnesmärken skapade av konsthaverkstudenterna vid Campus Steneby i Dals Långed fortsätter att växa på Håjums begravningsplats. *Minnenas stig* kantas nu av ett 50-tal konstverk. – Att titta på dem väcker många tankar om livet och döden. Det är intressant och fint att gå här, säger kyrkogårdsarbetare Maria Karlsson, som sett utställningen växa. Nu ska den också bli mer publik.

Maria minns när de första minnesmärkena kom på plats i början av 2014. Det spännande samarbetet mellan Campus Steneby och kyrkogårdsförvaltningen i Trollhättan har fortsatt sedan dess och varje år är det en ny kull med 7–8 studenter som under sju veckor får ta fram en idé, skapa en form och hitta ett sätt att skapa ett minnesmärke som sedan blir publikt på Håjum.

– Det är en spännande och uppskattad del av utbildningen som studenterna tar på stort allvar. Vi gör detta under vårterminen det första året. Förutom de rent tekniska och konstnärliga delarna i uppdraget, så väcker det förstås många tankar och resonemang kring livet som blir en naturlig

del av processen när varje student presenterar sitt verk för sina kurskamrater, berättar Lina Söderberg, universitetsadjunkt i metallgestaltning vid HDK-Valands enhet för design och konsthantverk.

NÄR PATOS BESÖKTE skolan och mötte studenter och den nu pensionerade initiativtagaren till projektet, Jan Hilmersson, för ett antal år sedan fick vi en inblick i hur verken växer fram. Nu har den lite annorlunda och ständigt levande utställningen i Trollhättan växt rejält.

Scanna QR-koden och läs mer om konstverken

– *Minnenas stig* lever kanske en lite undanskymd tillvaro bakom kapellet och krematoriet, men är väl värt ett besök, säger biträdande kyrkogårdschefen Pia Dosé, som själv är mycket intresserad av olika konsthantverk.

Hon och Maria Karlsson konstaterar att verken ger plats för nya tankar och också det faktum att det går att skapa gravstenar som inte är just stenar.

– Det kommer ju en del nya material på våra begravningsplatser, även om minnesmärken fortfarande är ganska traditionella. Samtidigt finns det direktiv och "detaljplaner" för varje gravkvarter som bland annat anger storlek och estetisk inriktning för minnesmärkena. Det handlar om att värna den kulturhistoriska miljön på begravningsplatserna utifrån kulturmiljölagen. De nya gravstenarna ska helt enkelt smälta in, förklarar Pia.

MARIA KARLSSON, SOM också är gravvisare, tycker det är roligt att det kommer nya influenser både när det gäller material och utformning.

– Men samtidigt måste de finnas en viss enhetlighet. I enskilda fall händer det att gravrättsinnehavaren vill ha ett minnesmärke som vi kanske inte tycker passar riktigt. Då finns möjligheten att vända sig till länsstyrelsen för en prövning. Men redan från början är det viktigt att ha en dialog med gravrättsinnehavaren om de riktlinjer som finns och att dessutom hitta en placering som känns bra, påpekar Maria.

Allt handlar inte heller om utseendet.

– Det handlar också om säkerheten, både för personalen och gravbesökarna. Ett minnesmärke måste kunna monteras och förankras ordentligt. Utformningen och materialet ska dessutom göra det möjligt för oss att sköta gravplatsen utan att skada minnesmärket, påpekar Pia.

Det är också förutsättningen när Stenebystudenterna skrider till verket. Och som en del i kursen får de fundera över lämpliga materialval och också göra ett studiebesök på Håjums begravningsplats.

– Då får vi samtidigt en inblick i vilka olika gravskick som finns och vad som är viktigt att tänka på för att skapa ett publikt minnesmärke som ska kunna stå på plats länge, säger Lina Söderberg, som själv är tidigare Stenebyelev och vid sidan av jobbet också är en etablerad metallkonstnär.

– Jag flyttade från Vallentuna till Dalsland 2008 för att plugga på Steneby och det känns väldigt roligt att nu få jobba här som lärare, säger hon.

I ANSLUTNING TILL besöket och den lilla konstvandringen mellan de nu drygt 50 minnesmärkena kan

Pia Dosé och Maria Karlsson välkomnar alla intresserade att uppleva *Minnenas stig*.

du läsa mer om varje verk och konstnär, som kan komma från alla världens hörn.

– Vi har skapat en hemsida där alla verken finns med och där varje konstnär berättar mer om sina tankar bakom resultatet. En del gör ett minnesmärke till redan avlidna, andra gör sitt eget och en del är mer generella med perspektiv på livet. Det är väldigt spännande att följa och en skylt med en QR-kod som leder till hemsidan med alla presentationer är på gång att tas fram och sättas upp på Håjum, berättar Lina.

För eleverna är tiden alltid en utmaning.

– Att skapa ett minnesmärke från idé till färdigt resultat på bara sju veckor är tufft, men det är också en bra del av utbildningen eftersom du som konstnär ibland jobbar med beställningsuppdrag där tiden är begränsad, påpekar Lina Söderberg.

Campus Steneby har bidragit till fler utsmyckningar på Håjums begravningsplats genom åren.

– Bland annat har ljusbärarna vid vår askgravplats skapats av elever vid Steneby, berättar Pia Dosé. ♥

Ett kreativt centrum för konst, design och hantverk

Steneby i Dals Långed i Dalsland har förenat händer och material i snart hundra år och är i dag ett kreativt centrum för utbildningar inom konst, design och hantverk.

Utbildningarna är till stor del formade kring de fullt utrustade verkstäderna, som är Stenebys hjärta och som ger studenterna mycket bra förutsättningar att arbeta i trä, metall och textil.

Stenebyskolan består av två utbildningsgrenar: Högskoleförberedande Konst- och kulturutbildning och Yrkehögskoleutbildningar. Stiftelsen Stenebyskolan bedrivs med stöd av Västra Götalandsregionen, Bengtsfors kommun samt Myndigheten för yrkehögskolan.

Utbildningen i metallgestaltning, där studenterna inom Håjumprojektet går, tillhör tillhör HDK-Valand och är knutet till Göteborgs universitet som Campus Steneby.

Länk till utställningen:

<http://metalart.academy/projects/memorial.html>

KALENDARIUM

TROLLHÄTTANS FÖRSAMLING

SEPTEMBER – NOVEMBER

MUSIK

Tisdagsorgel Varje tisdag kl 12.15–12.45 i Trollhättans kyrka med start 13/9.

Fredags-Franck César Francks orgelverk fyra fredagar kl 17 i Trollhättans kyrka med start 28/10, därefter 4/11, 11/11 och 18/11.

29 september Musikkväll i Skogshöjdens kyrka kl. 19. Med Janne Andersson, gitarr och Helena Cervin, sång. Musik, andakt och kvällsmacka.

1 oktober Musikgudstjänst i Skogshöjdens kyrka kl. 18. Med ÄggliKören och den danska kören SydalsKoret

9 oktober Götalundens kyrka kl 17.00. Musikgudstjänst med Sjuntorpsmusiken och Lilla Edets musikförening.

14 oktober After Work-musik i Lextorpskyrkan kl 17.00

20 oktober Musikkväll med country i Skogshöjdens kyrka kl. 19. Petra and The Hayweeds. Musik, andakt och kvällsmacka

23 oktober Musikgudstjänst Götalundens kyrka kl 17.00 Lilla Edets Gospel, ledare Henrik Mossberg

30 oktober Musikgudstjänst i Skogshöjdens kyrka, kl. 18, med Trio Fresco. Karin Knutson, cello, Berit Larsson, piano, Helena Cervin, sång.

6 november Musikgudstjänst i Götalundens kyrka kl. 18. Musik i Allhelgonatid med Threefortwo, tre instrument på två musiker. Maria Hansson sång och piano, Emma Bengtsson flygelhorn och piano

17 november Musikkväll i Skogshöjdens kyrka kl 19.00–20.30. Musik av ungdomar från Musikworkshop.

25 november After Work-musik i Lextorpskyrkan kl 17.00. Medverkande: Ebba Knutsson, sång, Jan Andersson, gitarr, Kimmo Tuomaala, piano

BARN KYRKANS ÖPPNA FÖRSKOLA

KYRKANS GÅRD STRÖMSLUND

Måndagar kl 10–13. Vi leker, pysslar och sjunger. Andakt och lunch vid 11.00

Fredagar kl 10–12. Vi leker, pysslar och sjunger. Har andakt och en fikastund vid 11.00

GÖTALUNDENS KYRKA

Måndagar kl 10–12. För barn 0–6 år med vuxen. Lek, sångstund, fika. Välkomna!

SKOGSHÖJDENS KYRKA

Torsdagar kl 11–13. Vi leker, pysslar och sjunger samt har en andakt. 12.00 serveras väfflor.

LEXTORPSKYRKAN

Fredagar kl 9.30–12.00. För barn tillsammans med vuxen. Lek, sång, rim och ramsor, fika och gemenskap. Ingen kostnad.

COUNTRY-GOSPEL SÅNGARE SÖKES

Vill du vara med och sjunga country-gospel på en julkonsert? Vi övar sex söndagar för konsert Annandag jul.

Första övningen är den 9 oktober kl. 15–17. Lätt fika!

Det blir svängig/stillsam musik – från den amerikanska kyrkotraditionen. Kan du sjunga i stämmor är det ett plus men det finns inget krav.

Anmälan senast 2 oktober

Thorgny Skantz
0520-472 949
thorgny.skantz@svenskakyrkan.se

Petra Waller
0520-472921
petra.waller@svenskakyrkan.se

NÄR LIVET HÄNDER

FÖRELÄSNING MED OLLE CARLSSON

3/II GÖTALUNDENS KYRKA

18.00 Mässa

18.30 Fika

19.00 Föredrag

Olle Carlsson; präst, föreläsare, författare och social entreprenör som nu arbetar helhjärtat med utveckling av föreningen "Kontempel" och programmet "Livsstegen".

Olle har hållit föreläsningar i 30 års tid om bland annat tro och andlighet, vad det kan innebära att bryta med meningslöshet och tomhet och söka efter mening, tillit och helhet i vår tid. Det handlar om hans resa ur missbruk och arbetet med att bygga några av landets mest välbesökta andliga sammanhang. Olle var tidigare kyrkoherde i Katarina församling där han arbetade med Katarinamässan som är Sveriges mest välbesökta gudstjänst.

PILGRIMSVANDRINGAR

Kortare pilgrimsvandringar runt Götalunden.

Följ med på en pilgrimsvandring i omgivningarna runt Götalundens kyrka under hösten.

Start kl 16 och vi är åter lagom till mässan kl 18. Efter mässan kan du stanna kvar på fika.

**Vandringarna äger rum:
29 september
13 oktober**

Kontakt:
Magdalena Stålhandske
0520-47 29 39

Café i Kyrkans hus Tisdagar kl 10–14.

Caféserving i lugn miljö till självkostnadspris.

Sopplunch i Lextorpskyrkan, Tisdagar kl 11.45.

Andakt följd av hemlagad soppa.

Onsdagscafé i Kyrkans hus kl 10–12

Café i lugn miljö till självkostnadspris.

Våffelcafé för alla åldrar

– Onsdagar kl 10.30–12.00 i Götalundens kyrka.

Våfflor, sång & musik, lekrummet är öppet.

Onsdagskväll i Kyrkans hus kl 17–18

Kaffe/Te och smörgås serveras.

Torsdagar kl 10–14 i Kyrkans hus.

Caféserving i lugn miljö. Hemlagad soppa 12.15–13.00.

Alltid på en måndag, Götalundens kyrka, måndagar jämna veckor kl 14–16

Andakt-fika-varierat program.

STICK-CAFÉ

I SKOGSHÖJDENS KYRKA

Alla som vill, oavsett ålder hälsas välkomna till Stick-Café Kl 16–18. Vi stickar, virkar, fikor och samtalar. Handarbetet skickas till ett barnhem i Rumänien. Restgarnar, stickor och mönster finns på plats. Det går även bra att sticka till sig själv men man får då ta med eget material.

Välkomna!

Vid frågor kontakta :
Roos-Marie Oskarsson
073-82 92 429

5, 19 september
3, 17, 31 oktober
14, 28 november
12 december

MESSY CHURCH

I GÖTALUNDENS KYRKA KL 17.00

Vi börjar med fruktfika. Pyssel, sång och en kort gudstjänst på kvällens tema. Avslutas med lagad kvällsmat.

För alla, med barnen i fokus. Ingen anmälan. Maten är gratis för barn och kostar 30 kr för vuxna. Välkomna!

Kl. 17.00–19.00 i Götalundens kyrka.

15 september
20 oktober
17 november

TACOKVÄLL

I GÖTALUNDENS KYRKA KL 17-19

Tacobuffé, quiz, andakt

50 kr/vuxen

25 kr/barn 3–10 år

Biljetter säljs på plats i Götalunden fr.o.m måndagen i veckan före.

Välkomna!

23 september
28 oktober
25 november

TISDAGSTE

För dig 18 år och uppåt och som kallar dig för ung vuxen.
Kyrkans hus, Drottninggatan 24,
tisdagar kl 18–20.

Vi fikar, umgås, samtalar och avslutar med andakt.

FÖR MER INFO

Tel 0520-47 29 40 SMS: 0730-57 37 17 maria.carlstedt@svenskakyrkan.se

Finskt Café

Lextorpskyrkan Torsdagar kl 13–15

Frågor kring detta eller övrig finsk verksamhet:
Minna 0520-47 29 43 och Riki 0520-47 29 67

Gudstjänster, mässor & andakter

Alla aktuella gudstjänster, mässor och andakter hittar du alltid i tittela på onsdagar och fredagar samt på vår hemsida svenskakyrkan.se/trollhattan och i appen Kyrkguiden, som är gratis att ladda ner i mobilen.

ALLHELGONAHELGEN

TROLLHÄTTANS KYRKA	4 november	11.00	Högmässa
	6 november	11.00	Gudstjänst med minnestema
GÖTALUNDENS KYRKA	4 november	15.00–18.00	Tänd ett ljus
	5 november	13.00–16.00	Börjar kl 16.00. Från kl 13 kan man tända ljus.
	6 november	18.00	"Musik i allhelgonatid" med Threefortwo, tre instrument på två musiker. Maria Hansson sång och piano, Emma Bengtsson flygelhorn och piano
SKOGSHÖJDENS KYRKA	6 november	10.00	Gudstjänst
LEXTORPS-KYRKAN	5 november	11.00	Högmässa med söndagsskola
	6 november	11.00	Minnesgudstjänst
		14.00	Finsk minnesgudstjänst

SE MER PÅ
WEBBEN:

Det här är bara ett axplock av alla aktiviteter och evenemang.
Allt som händer hittar du på: svenskakyrkan.se/trollhattan/det-hander

Våra aktiviteter och evenemang påverkas av gällande restriktioner.

"DET HANDLAR OM SÅ MYCKET MER"

Vad får jag egentligen som medlem i Svenska kyrkan?
Frågan är ständigt återkommande.

– Och självklart relevant, säger Trollhättans kyrkoherde
Henrik Törnqvist.

Medlemsavgiften i Svenska kyrkan motsvarar ungefär 1 procent av din inkomst, även om det varierar lite beroende på i vilken kommun du bor. De flesta som väljer att gå ur motiverar det med "att det kostar för mycket eftersom jag inte direkt tror på Gud eller går så ofta i kyrkan." Henrik Törnqvist, som jobbat som kyrkoherde i flera församlingar och sedan årsskiftet har rollen i Trollhättan församling, har full respekt för resone-mangen. Men menar samtidigt att många glömmer att Svenska kyrkans arbete handlar om så mycket mer.

– Som en av drygt 5,6 miljoner medlemmar bidrar du till att människor får ett sammanhang i glädje och sorg, genom hela livet. Kyrkorna kan hållas öppna och fyllas med liv, gudstjänst och verksamhet samtidigt som en stor del av medlemsavgiften används för att hjälpa människor i utsatthet, både i Sverige och i andra delar av världen, påpekar han och lyfter även det lokala barn- och ungdomsarbetet som extra viktigt.

– För många barn och unga är kyrkans verksamheter och läger viktiga träffpunkter. Och när krissituationer uppstår i samhället finns kyrkan också där, för alla. Så även om du själv inte är den flitigaste kyrkobesökaren, så gör ditt medlemskap alltid stor nytta för väldigt många, påpekar Henrik, som förstås gläds extra mycket när nya medlemmar tillkommer eller återvänder och bekräftar just kyrkans betydelse för dem.

DEN STÖRSTA DELEN av din kyrkoavgift går till arbetet i din lokala församling. Det handlar om kyrkans öppna förskola, konfirmand- och ungdomsverksamhet, gemenskapsträffar för äldre, socialt arbete för människor i utsatta situationer, integrationsarbete, samt förstås ett rikt musikliv och vårdande av alla vackra kyrkor och andra fastigheter. Bland annat.

– Allt det vi gör bidrar sammantaget till ett bra och tryggt samhälle. Det känns viktigare än någonsin, säger Henrik.

Sedan staten och Svenska kyrkan skildes åt 2000 är det valfritt att vara medlem i Svenska kyrkan. Begravningsavgiften (26,1 öre per intjänad hundralapp) är dock obligatorisk för alla som är folkbokförda i Sverige och betalar kommunal inkomstskatt. Avgiften finansierar krematorier, begravningskapell, begravningsplatser och all personal som arbetar med begravningsverksamheten. Allt för att alla människor, oavsett tro och samfundstillhörighet, ska få en värdig behandling när de avlidit. Staten har givit Svenska kyrkan i uppdrag att hantera begravningsverksamheten.

Behöver du någon att prata med?

Vi för inga journaler och har
tystnadsplikt.

Samtalsmottagningen:
0520-47 29 85

Tis kl 09–10, övrig tid röst-
brevlåda (vi ringer upp).

[svenskakyrkan.se/
trollhattan/samtal](http://svenskakyrkan.se/trollhattan/samtal)

Palveleva puhelin

KUN TARVITSET KESKUSTELU-
TAI KRIISITUKEA

PUHELIN

Joka ilta klo 21–23
020-25 25 00

CHATTI

Torstaisin ja sunnuntaisin
klo 18–20

NETTIKIRJE

Vastaus 24 tunnin
kulusessa

[svenskakyrkan.se/
palvelevapuhelin](http://svenskakyrkan.se/palvelevapuhelin)

Ruotsin kirkko

Musslan är en kostnadsfri
stödgruppsverksamhet för
barn 7–18 år som har en
närstående med beroendeproblema-
tik eller psykisk sjukdom. Musslan är
ett samarbete mellan Svenska kyrkan
och Trollhättans Stad.

Kontakt: 070-390-86-88

trollhattan.musslan@svenskakyrkan.se

Svenska kyrkan i Trollhättan

Telefon 0520-47 29 00

trollhattans.forsamling@svenskakyrkan.se

www.svenskakyrkan.se/trollhattan

Kyrkogårdsförvaltningen

Telefon 0520-47 30 00

trollhattans.begravningsexp@svenskakyrkan.se

www.svenskakyrkan.se/trollhattan/kgf

Svenska kyrkan
TROLLHÄTTAN